ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci **žalobce: N. H. B.,** zast. Mgr. Jiřím Hladíkem, advokátem se sídlem Příkop 6, Brno, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2008, č. j. SCPP-3427/C-215-2007, ve věci žádosti o povolení k trvalému pobytu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2010, č. j. 8 A 65/2010 - 95,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2010, č. j. 8 A 65/2010 - 95, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 4. 1. 2008, č. j. SCPP-3427/C-215-2007. Citovaným rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Brno-město, ze dne 23. 8. 2007, č. j. SCPP-001460/BR-I-CI-2007, kterým byla zamítnuta stěžovatelova žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky dle § 87k odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o pobytu cizinců“, pokud není dále výslovně uvedeno, že jde o znění účinné v jiné době). Správní orgány k důvodu zamítnutí stěžovatelovy žádosti vyšly z toho, že účelově prohlášeným souhlasem stěžovatele bylo určeno otcovství nezletilého občana České republiky.

Městský soud se ve svém rozhodnutí ztotožnil se správními orgány, že stěžovatel byl do rodného listu nezletilého dítěte zapsán pouze za účelem získání pevného pobytového statusu na území České republiky. Městský soud považuje za odůvodněný závěr správních orgánů, že cizinec, který uvádí, že je otcem nezletilého občana České republiky, pouze s cílem obejít pravidla o vstupu a pobytu cizinců na území ČR, tímto jednáním nepochybně vyjadřuje neúctu k právním předpisům země, v níž žádá o povolení k trvalému pobytu, a jde tak o narušení veřejného pořádku závažným způsobem. Městský soud dále konstatoval, že bylo dostatečně prokázáno, že mezi stěžovatelem a nezletilým neexistuje žádný faktický vztah. V dané věci soud považoval Dětský domov pro děti do tří let v Ostravě a Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz za věcně příslušné k provedení úkonu v řízení. Dětský domov je totiž jediným subjektem pečujícím o nezletilce, v jehož rodném listě je stěžovatel zapsán jako otec, a tento nezletilec není způsobilý se k věci sám vyjádřit. Městský soud dále nepřisvědčil námitce, že na tzv. pobytové kontroly dle zákona o pobytu cizinců je nutno aplikovat zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o státní kontrole"), jelikož stěžovatel nemá postavení kontrolovaného subjektu. Městský soud dále neshledal důvodnou námitku, že v dané věci došlo k posuzování otázky, o níž nepřísluší ve věci rozhodujícím správním orgánům rozhodnout, a to posouzení otázek osobního stavu. Dle městského soudu bylo povinností správních orgánů zkoumat, zda nejde o účelově prohlášený souhlas určení otcovství.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítl nesprávnou aplikaci ust. § 13 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „správní řád"), jelikož úkony provedené formou dožádání tomuto ustanovení neodpovídají, protože různé odbory sociální péče nejsou věcně příslušnými orgány v řízení o povolení pobytu cizince na území České republiky. Nejde ani o podřízený či nadřízený orgán správního orgánu prvního stupně či Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie. Stěžovatel dále namítl, že rozsudek městského soudu je, co se týče této námitky, nepřezkoumatelný, přitom městský soud byl vázán předchozím rozsudkem Nejvyššího správního soudu v dané věci ze dne 4. 3. 2010, č. j. 9 As 8/2010 - 73, se s touto námitkou přezkoumatelným způsobem vypořádat. Stěžovatel dále ve vztahu k závěrům městského soudu na straně 8 napadeného rozsudku uvedl, že pokud je proveden dožádaný úkon na základě nezákonného usnesení o dožádání, jde o nezákonný důkaz, který není procesně použitelný. Stěžovatel má též za to, že městský soud nesprávně posoudil působnost zákona o státní kontrole na pobytové kontroly. Městský soud dle stěžovatele jen citoval ust. § 3 zákona o státní kontrole a učinil závěr, že stěžovatel nemá postavení kontrolované osoby podle tohoto zákona. Stěžovatel se s takovým závěrem neztotožňuje, neboť ust. § 8 zákona o státní kontrole prostřednictvím legislativní zkratky vymezuje, kdo je kontrolovanou osobou. Tou přitom může být jakákoli fyzická osoba. Za nesprávný považuje stěžovatel také závěr městského soudu týkající se ust. § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu, pokud správní orgán zpochybnil důkazní hodnotu veřejné listiny, kterou je správní orgán vázán. Správní orgán přistoupil k hodnocení rodičovství stěžovatele na základě mravnosti. Městský soud v této souvislosti uvedl, že účelové prohlášení rodičovství z pohledu zákona o pobytu cizinců nebylo protiprávním, přičemž ale následně hovoří o protiprávním jednání stěžovatele letmým odkazem na pojem veřejného pořádku. Stěžovatel i v daném ohledu považuje rozhodnutí městského soudu za nepřezkoumatelné, nejde přitom jen o nejasný odkaz na „dlouhodobý pobyt", pokud se správní orgány zabývaly trvalým

pobytem, nebo skutečnost, že zákon o pobytu cizinců hovoří o „závažném narušení veřejného pořádku“, což městský soud opomněl.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, stěžovatel je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zdejší soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zkoumal při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a odst. 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Žalobou k městskému soudu napadené správní rozhodnutí bylo vydáno Policií České republiky, Ředitelstvím služby cizinecké policie, jejíž působnost přešla na Ministerstvo vnitra. O odvolání proti rozhodnutím ve věcech, kde dle zákona o pobytu cizinců Ministerstvo vnitra rozhoduje v prvním stupni, rozhoduje Ministerstvo vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (§ 170a odst. 1 zákona o pobytu cizinců), na něž dle § 69 s. ř. s. přešlo postavení žalovaného.

Nejvyšší správní soud na úvod konstatuje, že městský soud ve věci rozhodoval poté, co jeho původní rozhodnutí ze dne 27. 8. 2009, č. j. 8 Ca 83/2008 - 33, bylo zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 4. 3. 2010, č. j. 9 As 8/2010 - 73, které je dostupné z www.nssoud.cz stejně jako všechna zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu. V takovém případě Nejvyšší správní soud prověřil, zda jsou kasační námitky přípustné, jelikož dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, *jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu*. Výkladem citovaného ustanovení se zabýval i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 – 165, publikovaném pod č. 2365/2011 Sb. NSS, kde uvedl: „*Účastník řízení totiž v druhé kasační stížnosti může napadnout jedině nesprávnou realizaci závazného právního názoru či pokynu a závěry z ní vyplývající, včetně nastolení otázek, které nemohly být předmětem první kasační stížnosti proto, že – typicky pro procesní vady – nebyly řešeny v první kasační stížností napadeném rozhodnutí krajského soudu*.“ Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žádná z kasačních námitek není z výše uvedeného důvodu nepřípustná. Všechny kasační námitky totiž směřují k otázkám, ke kterým se městský soud v prvním rozhodnutí ve věci (č. j. 8 Ca 83/2008 - 33) nevyjádřil, resp. vyjádřil zcela nedostatečně, v čemž byla spatřována nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud ze spisu konstatuje, že správní orgán prvního stupně v řízení před ním usnesením dle § 13 správního řádu dožádal Dětský domov pro děti do tří let v Ostravě a Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz o provedení úkonu v řízení. V žalobě k městskému soudu stěžovatel namítl, že různé odbory sociální péče nejsou věcně příslušné správní orgány v řízení o povolení pobytu cizince na území České republiky. Dle

stěžovatele nejde ani o nadřízené či podřízené orgány příslušného správního orgánu, takže nemohou dle § 13 správního řádu dožádaný úkon provést. Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku ze dne 4. 3. 2010, č. j. 9 As 8/2010 - 73, shledal, že se městský soud v jeho minulém rozsudku ve věci s danou námitkou nevypořádal.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že ani v nyní posuzovaném rozhodnutí se městský soud s uvedenou námitkou přezkoumatelným způsobem nevypořádal. Nejvyšší správní ve vztahu k Úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, odboru sociálních služeb, školství a využití volného času, této námitce přisvědčil, neboť městský soud na uvedenou námitku skutečně přezkoumatelným způsobem nereagoval. V odůvodnění jeho rozhodnutí nejsou uvedeny úvahy, proč v nynější věci považoval za možné výše zmíněný úřad městského obvodu dožádat o provedení úkonu ve smyslu § 13 správního řádu. Z tohoto důvodu je jeho rozhodnutí opět nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Ve vztahu k možnosti dožádat dětský domov rozhodnutí městského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů není, jelikož v tomto směru obsahuje odůvodnění. Městský soud vyšel z toho, že dětský domov lze dožádat ve smyslu § 13 správního řádu, protože nezletilec, do jehož rodného listu je stěžovatel zapsán jako otec, je umístěn v Dětském domově pro děti do 3 let v Ostravě - Zábřehu, který je jediným subjektem pečujícím o něho. Dále uvedl, že tento nezletilý občan se neumí sám k věci vyjádřit, proto bylo voleno dožádání ve smyslu § 13 správního řádu. Vzhledem k tomu, že v této části rozhodnutí městského soudu není nepřezkoumatelné, mohl Nejvyšší správní soud tento závěr městského soudu věcně posoudit na základě kasační námitky, že dětský domov nebylo v dané věci možno dožádat.

Nejvyšší správní soud vyšel z dikce ust. § 13 odst. 1, věty první, správního řádu, dle kterého *příslušný správní orgán může usnesením dožádat podřízený nebo nadřízený správní orgán anebo jiný věcně příslušný správní orgán (dále jen „dožádaný správní orgán“) o provedení úkonu, který by sám mohl provést jen s obtížemi nebo s neúčelnými náklady anebo který by nemohl provést vůbec*. Dětský domov zcela nepochybně není podřízený nebo nadřízený správní orgán Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Brno, Oddělení cizinecké policie Brno-město, které v dané věci vydávalo usnesení o dožádání. Citované zákonné ustanovení správního řádu ovšem počítá s tím, že lze kromě nadřízeného či podřízeného správního orgánu dožádat též jiný věcně příslušný správní orgán. Aby bylo možno dožádat určitý správní orgán jako jiný věcně příslušný správní orgán ve smyslu § 13 odst. 1 správního řádu, postačuje, pokud věcná příslušnost takového orgánu má souvislost s dožádaným úkonem. Takový požadavek byl v nyní posuzované věci splněn.

Právní regulaci týkající se dětských domovů lze nalézt v zákoně č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon č. 109/2002 Sb.“). Dětský domov lze považovat za správní orgán ve smyslu ust. § 1 odst. 1 správního řádu, neboť zákon č. 109/2002 Sb. dětským domovům svěřuje výkon působnosti v oblasti veřejné správy, a to i včetně rozhodování o vybraných právech a povinnostech v oblasti státní správy – k tomu srov. např. § 24 odst. 3 citovaného zákona. V tomto ustanovení je sice uvedeno, že o tam

uvedených právech a povinnostech rozhoduje ředitel zařízení, jde ale fakticky o určení působnosti zařízení (zde dětského domova); v daném ohledu lze obdobně vyjít ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2011, č. j. 1 As 53/2011 - 109, publikovaného pod č. 2437/2011 Sb. NSS, z nichž vyplývá, že ačkoli ust. § 35 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, výslovně svěřuje rozhodování o ukončení předškolního vzdělávání řediteli mateřské školy, rozhodnutí vydává mateřská škola jako subjekt veřejné správy, nikoliv její ředitel, jenž je pouze vykonavatelem veřejné správy. K věcné příslušnosti dětského domova lze k dané věci s ohledem na zákon č. 109/2002 Sb. konstatovat, že účelem dětského domova je zajišťovat péči o děti s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování (§ 12 odst. 2), dětský domov rozhoduje o výši příspěvku na úhradu péče poskytované dětem a nezaopatřeným osobám v zařízeních [§ 24 odst. 3 písm. g); § 27 až § 29], dětský domov vede osobní dokumentaci dětí včetně záznamů o stavu dětí vedených odbornými pracovníky zařízení a programu rozvoje osobnosti [§ 34 odst. 1 písm. e)] a dle § 23 odst. 1 písm. e) lze zakázat nebo přerušit návštěvu osob odpovědných za výchovu nebo jiných osob v zařízení v případě jejich nevhodného chování, které by nepříznivě působilo na výchovu dětí. K právě uvedeným oblastem mělo dožádání vztah, jelikož dětský domov byl dožádán o podání zprávy k nezletilci, v jehož rodném listu je stěžovatel zapsán jako otec (se zaměřením na to, zda jej rodiče navštěvují, finančně na něj přispívají nebo mu nosí dárky a jeví o něj zájem, kdo je jeho biologickým otcem). S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že věcná příslušnost dětského domova měla souvislost s úkonem, o který byl v dané věci dožádán, a jeho dožádání tak bylo možné. Nejvyšší správní soud proto shledal námitku, že v dané věci nebylo možno dětský domov dožádat, za nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku, že se městský soud ve svém rozhodnutí na straně 8 shora dopustil nesprávného právního hodnocení. Stěžovatel namítl, že je-li usnesení o dožádání nezákonné a dožádaný orgán i přesto dožadovaný úkon provede, jde o nezákonný důkaz, který není procesně použitelný. Zdejší soud konstatuje, že v té části rozsudku, proti níž se stěžovatel výslovně vymezuje, městský soud nevyslovil hodnocení procesní použitelnosti důkazů získaných při nezákonném dožádání. Městský soud pouze konstatoval, že je v dispozici správního orgánu, který vydává usnesení, kterým dožaduje nadřízený, podřízený nebo jiný věcně příslušný orgán, jak v usnesení formuluje otázky, které mají být při dožádaném úkonu zodpovězeny. Je tak zřejmé, že stěžovatelova námitka se minula se závěry městského soudu, proti kterým měla mířit, a z tohoto důvodu nemůže být úspěšná.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil s postupem městského soudu, který nepřisvědčil námitce stěžovatele, v níž tvrdil, že při provádění pobytové kontroly ve smyslu § 167 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců je nutno postupovat podle zákona o státní kontrole. Uvedenou problematikou se zdejší soud již zabýval, a to v rozsudku ze dne 13. 7. 2011, č. j. 9 Ans 7/2011 - 59, kde dospěl k závěru, že se zákon o státní kontrole neaplikuje na provádění pobytových kontrol. V citovaném rozhodnutí Nejvyšší správní soud uvedl, že pobytová kontrola představuje úzce specializovanou a specifickou kontrolu zaměřenou na plnění povinností daných zákonem o pobytu cizinců, a to nejen ze strany cizinců, ale i jiných osob. Dále je zde uvedeno, že *„účelem pobytové kontroly je prověřování dodržování pobytového režimu a dalších povinností cizinců, jakož i jiných osob stanovených*

zákonem o pobytu cizinců. K tomu jsou příslušné orgány cizinecké policie vybaveny nejrůznějšími oprávněními, které v zásadě odpovídají postavení policie jako správního orgánu sui generis a její činnosti, která se realizuje především faktickými pokyny (úkony) a donucovacími úkony (zejména bezprostředními zásahy, též služebními zákroky). Jedná se o zvláštní formu realizace veřejné správy, která je dána tím, že není výsledkem žádného formálního řízení; k udílení faktických pokynů i k donucovacím úkonům dochází typicky „v terénu", mimo policejní prostory. [...]

Těžiště činnosti policie totiž neleží v klasické proceduře správního řízení, na jehož konci je formální správní akt, ale nalézá se především v dozorčí a zásahové činnosti, jejíž konkrétním projevem je právě i pobytová kontrola. Ta představuje typickou policejní činnost, kterou je třeba odlišit od ostatní činnosti správní, od které je policie v rámci zcivilnění výkonu pobytové agendy cizinců postupně oprošťována (novelizací zákona o pobytu cizinců provedenou zákonem č. 427/2010 Sb. došlo k převedení kompetencí k vydávání dlouhodobých víz, udělování dlouhodobých pobytů, vydávání potvrzení k přechodnému pobytu a povolování přechodného pobytu z policie na ministerstvo vnitra). I nadále však zůstávají kompetence policie např. ve věcech zajištění cizinců nebo jejich správního vyhoštění, které představují formalizovanou správní činnost, jejímž výsledkem je správní rozhodnutí.

Z tohoto vnitřního odlišení je tedy nutno vycházet a respektovat činnost policie v rámci pobytové agendy cizinců jako činnost správní na straně jedné a jako typickou činnost policejní na straně druhé. Mezi činnost posléze uvedenou přitom spadá i samotná pobytová kontrola, pro jejíž výkon je – při absenci úpravy v zákoně o pobytu cizinců – potřeba primárně vycházet ze zákona o policii, nikoli ze zákona o státní kontrole. Zákonem o státní kontrole se proto policie bude řídit tam, kde to zákon výslovně stanoví. V této souvislosti je ve shodě s krajským soudem třeba poukázat na § 49 odst. 6 zákona o policii, z něhož vyplývá, že pokud policista ověřuje zdravotní nezávadnost a zachování hygienických požadavků potravy při zajišťování bezpečnosti určených osob, má v takovém případě oprávnění a povinnosti kontrolního pracovníka podle § 11 zákona o státní kontrole."

Nejvyšší správní soud výše uvedeným pouze korigoval důvody, pro které bylo nutno uvedenou žalobní námitku považovat za nedůvodnou, závěru městského soudu o její nedůvodnosti zdejší soud přisvědčil.

Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s námitkou, že by si správní orgány činily úsudek o předběžné otázce o osobním stavu, což není možné dle § 57 odst. 1 písm. c) *in fine* správního řádu. Zdejší soud k tomu uvádí, že nyní účinné znění zákona o pobytu cizinců v § 87k odst. 1 písm. b) jako důvod pro zamítnutí žádosti k trvalému pobytu uvádí situaci, kdy se žadatel dopustil obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat povolení k trvalému pobytu, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství. Pro nyní posuzovanou věc je ovšem rozhodné znění zákona o pobytu cizinců do 31. 8. 2007, kdy v § 87k odst. 1 písm. b) důvodem pro zamítnutí žádosti k trvalému pobytu byla existence důvodného nebezpečí, že by žadatel mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek. K výkladu tohoto znění daného ustanovení se zdejší soud vyjádřil v rozsudku ze dne 22. 9. 2011, č. j. 7 As 112/2011 - 65, kde uvedl: „*Veřejný pořádek zahrnuje krom norem právních také normy morální, sociální, politické, případně náboženské, přičemž pro naplnění*

dispozice ust. § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců postačuje jejich porušení nižší intenzity, je-li dostatečně závažné ve vztahu k důsledkům plynoucím ze zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu. Takovým jednáním tak může být i nemorální jednání napadající sám účel zákona o pobytu cizinců, tedy i snaha o získání povolení k trvalému pobytu na základě účelově učiněného prohlášení o uznání otcovství. Toto jednání je samo o sobě narušením veřejného pořádku, které zakládá pro účely ust. § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců důvodné nebezpečí, že by žadatel mohl v budoucnu narušit veřejný pořádek závažným způsobem."

Z uvedeného tedy vyplývá, že účelově učiněné prohlášení o uznání otcovství je relevantní skutečnost pro řízení o žádosti o povolení trvalého pobytu, a to jak z pohledu nyní účinného znění zákona o pobytu cizinců, tak z pohledu znění účinného v době rozhodné pro nyní posuzovanou věc. Aby mohl správní orgán náležitě posoudit žádost o povolení trvalého pobytu i prismatem této skutečnosti, musí též prověřit, zda se žadatel nedopustil obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat povolení k trvalému pobytu, tím, že jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství. Posuzování toho, zda šlo o účelově prohlášený souhlas, přitom není posuzování otázky osobního stavu. Správní orgán si při takovém posuzování nečiní úsudek o tom, zda je žadatel z pohledu práva (zde tzv. druhé domněnky otcovství, § 52 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů) otcem dítěte, ohledně kterého bylo souhlasné prohlášení učiněno. Správní orgán se při svém posuzování v daném ohledu omezuje jen na to, zda souhlasné prohlášení o určení otcovství nebylo vedeno účelovou snahou získat výhodnější postavení v řízení o povolení k trvalému pobytu. Jde přitom o hodnocení skutkových okolností (zjišťování, za jakým záměrem žadatel souhlasné prohlášení o určení otcovství učinil). V případě, že správní orgán dospěje k závěru, že žadatelovo souhlasné prohlášení bylo učiněno účelově, žádost o povolení trvalého pobytu zamítne. Nehodnotí přitom, zda je takový žadatel z pohledu druhé domněnky otcovství otcem dítěte, nedochází tedy k posuzování otázek osobního stavu. Ze strany správního orgánu není posuzována ani platnost či neplatnost takového souhlasného prohlášení. V obdobném smyslu se zdejší soud vyjádřil v rozsudku ze dne 30. 7. 2009, č. j. 2 As 65/2008 - 69, kde pro tehdy souzenou věc dospěl k závěru, že *otcovství stěžovatele vůči nezletilé však zůstalo pouze formálním svazkem a vůbec nenaplnilo – a zjevně ani naplnit nemělo – definiční znaky otcovství, resp. rodičovské zodpovědnosti tak, jak jsou vymezeny kromě norem morálních a mravních i v § 31 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů. Zpochybnění legitimního cíle uznání otcovství tak v řízení před správním orgánem prvního stupně a žalovaným rozhodně nesměřovalo k popření platnosti osobního stavu stěžovatele a nezletilé* [...], *nýbrž pouze k posouzení, zda nešlo o jednání in fraudem legis a zda případné vyhoštění stěžovatele může způsobit nepřiměřený zásah do osobního a rodinného života všech zúčastněných.*

Nejvyšší správní soud se tak ztotožnil se závěry městského soudu, že ust. § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu nebrání tomu, aby v řízení o žádosti o povolení trvalého pobytu cizince na území České republiky bylo zkoumáno, zda žadatelovým účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství. Zdejší soud nepovažuje uvedený závěr městského soudu za nepřezkoumatelný. Městský soud ve svém rozhodnutí jednoznačně uvedl, že správní orgány byly v dané věci oprávněny posuzovat, zda se nejedná o účelově učiněné souhlasné prohlášení o určení otcovství, a to s ohledem na ochranu veřejného zájmu. Městský soud uvedl, že ochrana veřejného zájmu v takovém případě převáží nad

zájmem na ochraně formálních osobních vztahů. Je tak zřejmé, že městský soud vyjádřil oddělenost otázek posuzování účelovosti souhlasného prohlášení a osobního stavu žadatele (či jak uvedl městský soud „formálních osobních vztahů“) a zdůraznil, že se v dané věci správní orgán zabýval jen otázkou účelovosti souhlasného prohlášení. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že v rozhodnutí městského soudu jsou v hrubých obrysech obsaženy úvahy, které ve vztahu k této námitce zdejší soud učinil výše.

Nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu nemohla způsobit ani nepřesnost spočívající v tom, že městský soud uvedl odkaz na úpravu dlouhodobého pobytu, ačkoli v dané věci šlo o trvalý pobyt. Stěžovatel v kasační stížnosti poukázal na to, že městský soud ve svém rozhodnutí uvedl: „*V době rozhodování správního orgánu prvního stupně sice ještě nebyla účinná právní úprava stanovící expressis verbis jako důvod zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, jestliže se zjistí, že se cizinec dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat toto povolení, zejména jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.*“ Nejvyšší správní soud konstatuje, že jde o citaci dle ust. § 46a odst. 2 písm. j) zákona o pobytu cizinců v aktuálním znění. Pro účely nyní souzené věci by bylo jistě daleko případnější odkázat na ust. § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců v aktuálním znění týkajícím se povolení k trvalému pobytu (viz výše), nicméně v právě uvedeném nemůže být spatřována nepřezkoumatelnost rozhodnutí městského soudu ve vztahu k námitce týkající se § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, že městský soud opominul, že zákon o pobytu cizinců hovoří o „závažném“ narušení veřejného pořádku. Ve vztahu k posuzování otázky, zda zkoumání účelovosti souhlasného prohlášení o určení otcovství spadá pod okruh otázek o osobním stavu dle § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu, se jeví skutečnost, že § 87 odst. 1 písm. b) obsahoval formulaci „závažné narušení veřejného pořádku“ (s důrazem, který stěžovatel kladl na slovo „závažné“) jako marginální. Městský soud ve svém rozhodnutí v daném ohledu použil obratů „hledisko ochrany veřejného pořádku“ a „narušit veřejný pořádek závažným způsobem“, což Nejvyšší správní soud ve vztahu k námitce, kterou městský soud vypořádával, považuje za naprosto adekvátní. V žádném případě by tato skutečnost nemohla vést k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, jak v kasační stížnosti naznačoval stěžovatel.

Nejvyšší správní soud z důvodu výše rozebrané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku městského soudu dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, proto tento rozsudek dle § 110 odst. 1, věty první, s. ř. s. zrušil a věc městskému soudu vrátil k dalšímu projednání. O věci přitom zdejší soud rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3, věta první, s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2012

JUDr. Radan Malík

předseda senátu